

Sygn. akt II CSK 338/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa P. Korporacji Budowlanej

P. Spółki Akcyjnej w P.

przeciwko Miastu P.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 listopada 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.

z dnia 4 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwane Miasto Poznań złożyło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 listopada 2016 r., którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie z powództwa Poznańskiej Korporacji Budowlanej Pekabex S.A. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, którym zobowiązano pozwane Miasto do złożenia oświadczenia o nabyciu na podstawie umowy sprzedaży nieruchomości przy ulicy Mścibora w Poznaniu za cenę 2 983 833 zł.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, wymaganą w art. 398⁴ § 2 k.p.c. By spełnić to nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 – nie publ.), gdyż postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyjęcie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne:

- czy przepis art. 37 ust. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ma zastosowanie w sytuacji, gdy cena wykupu została ustalona na datę wyrokowania przez Sąd?;

- czy ustalenie niemożliwości bądź istotnego ograniczenia korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem mogą zostać wykazane opinią biegłego w sytuacji, gdy dla nieruchomości nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy, a właściciel nie podejmował żadnych działań zmierzających do realizacji tej zabudowy?

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 – nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który

wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu – nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione zagadnienia były przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego m.in. w wyroku z dnia 15 lutego 2013 r., I CSK 305/12 (OSNC - ZD 2013, nr 4, poz. 76), w którym przyjęto, że na gruncie unormowania zawartego w art. 37 ust. 9 zd. 1 u.p.z.p. ustawodawca ustanowił termin sześciomiesięczny nie tylko do zawarcia przez strony umowy o wykup, ale i do jej wykonania także przez gminę, tj. do zapłaty wynagrodzenia, skoro wyrażnie w nim jest mowa o "wykonaniu obowiązku wynikającego z roszczeń", a przepis art. 37 ust. 9 u.p.z.p. ma pełnić funkcję dyscyplinującą gminę do podjęcia działań zmierzających do wykupu nieruchomości w razie złożenia wniosku z takim żądaniem przez właściciela lub użytkownika wieczystego. Cel ten byłby całkowicie zniweczony, przy przyjęciu wykładni, że termin sześciomiesięczny należy liczyć od chwili powstania obowiązku zapłaty ekwiwalentu za wykup nieruchomości. Pogląd podzielono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., I CSK 224/14 wskazując, że w ustanowionym w art. 37 ust. 9 u.p.z.p. sześciomiesięcznym terminie gmina, o ile są spełnione przesłanki roszczenia, jest obowiązana nie tylko do zawarcia umowy o wykup, ale także i do jej wykonania tj. zapłaty wynagrodzenia. W sprawie o wykup nieruchomości na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2 u.p.z.p. sąd ustala rynkową wartość nieruchomości z daty orzekania. Konsekwentnie, skoro wykonanie

obowiązku, o którym mowa w art. 36 ust. 1 - 3 u.p.z.p. powinno nastąpić w terminie sześciu miesięcy od dnia złożenia wniosku, a w przypadku opóźnienia w wypłacie odszkodowania lub wykupie nieruchomości właścicielowi przysługują odsetki ustawowe to przysługują one nie od daty orzekania tylko z upływem 6-miesięcznego terminu od złożenia wniosku o wykonanie któregośkolwiek z przewidzianych w art. 36 ust. 1 - 3 u.p.z.p. roszczeń, chyba że strony ustaliły inaczej. Skarżący nie wykazał aby istniały uzasadnione przyczyny dla zmiany lub modyfikacji tego stanowiska, przyjętego w praktyce orzeczniczej sądów powszechnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego został oddalony wobec jego powiązania wyłącznie z wnioskiem o wydanie rozstrzygnięcia merytorycznego polegającego na oddaleniu skargi.